

[NIEUWS](#) > [CULTUUR](#) > [MUZIEK](#)

INTERVIEW

Het zoete anarchisme van percussionist Chris Joris

[📄](#) [🐦](#) [f](#) [📺](#) [in](#) [✉](#) | [🔖](#) [🎁](#) [🗨](#)

Chris Joris: 'Percussie leerde ik mezelf aan. Op die manier ben ik in Vlaanderen alnog de man geworden die zijn volk leerde kloppen.' ©Thomas Geuens

TOM PEETERS

27 september 2023 14:29

Een val en een heupbreuk waren voor jazzmuzikant Chris Joris een wake-upcall om er na enkele opdooffers weer met een fris hoofd tegenaan te gaan. Een nieuw en een oud album tonen twee kanten van de man die zijn volk leerde kloppen. 'Melodie gaat bij mij niet zonder anarchie, én andersom.'

Componist, percussionist en pianist Chris Joris (1952) legt niet één, maar twee vers geperste vinylplaten voor onze neus op de keukentafel. De eerste heet 'Until the Darkness Fades', waarop hij als een vrije vogel meandert tussen teasen en pleasen. Met naast hem alleen een violiste en een celliste is de bezetting bewust klein.

De titel komt uit de slotsong, geschreven en ingezongen door dochter Naima, die de voorbije jaren haar vader qua media-aandacht is gaan overvleugelen. Het nummer is een hommage aan Saskia, de dochter en de zus die ze vijf jaar geleden verloren aan kanker.

De tweede plaat is een heruitgave van de dubbelaar 'Out of the Night', die beschouwd wordt als het magnum opus van Joris. Aan dat album deed een heus strijkorkest mee. Met een slordige 4.000 verkochte exemplaren is het nog altijd de bestseller uit de catalogus van het W.E.R.E.-jazzlabel, dat dit jaar zijn 30ste verjaardag viert. 'Out of the Night' verscheen twee decennia geleden in het zog van het fatale auto-ongeluk van zijn vrouw, Annette Wüst, Naima's plusmoeder.

TIP

Begin uw dag goed geïnformeerd.

Ontvang nu De Tijd Vandaag.

De link is duidelijk (en erg persoonlijk), maar de verschillen zijn dat ook. 'Out of the Night' was een compositieplaat met uitgeschreven thema's. 'Until the Darkness Fades' is veel lossier, zegt de jazzmuzikant. 'Je hoort wel dat ik de stukken niet ter plaatse uitvind, maar ik speel meer vrijuit, als een kind.' Het werkt bevrijdend.

Mijn freejazzvrienden zwoeren de melodie af, maar ik zei altijd: 'Vrijheid wil ook zeggen de vrijheid hebben om eens een melodietje te spelen.'

CHRIS JORIS
JAZZMUZIKANT

Maar ook de context was anders. 'Out of the Night' beschreef Joris als een wensdroom. 'Het was een smeekbede om me alstublieft uit die donkere nacht te laten stappen. 'Until the Darkness Fades' is minder een weergave van het rouwproces. Naast hevige vrije improvisaties staan er etherische soundscapes op. Tijdens de opnames in het kunstencentrum Nona dacht ik niet aan rouwen, ik was erover aan het stappen.'

Wrak

De muziek herbergt niet alleen een ode, maar ook een les. 'When you hit the ground and sink / You'll be compelled to learn / How to wait until the darkness fades / How to change the way you think,' zingt Naima. 'Ik was een wrak toen de rouw om Saskia bleef duren. Ik dronk veel, niet op café, maar thuis, in mijn eentje. Na mijn val, die ik ervaren heb als een wake-upcall, heb ik de drank afgezworen. Ik wil er niet te etherisch over doen, maar het lijkt alsof men mij wilde verwittigen: hela, lukt het je zelf niet om uit je ellende te stappen, dan helpen we je een handje. En bonk, ik viel op mijn heup, met veel pijn, een operatie en een lange revalidatie tot gevolg. Maar ik kom er frisser uit.'

En dat terwijl hij tijdens de pandemie de moed zowat had opgegeven om nog veel aan de bak te komen. 'De ambitie was weggeëbd. Festivalorganisatoren lieten me in de kou staan. Ik had er vrede mee dat een jonge generatie met talenten als Bram De Looze, Hendrik Lasure en Lara Rosseel, die meer gehypet worden, de oude garde opzijschoof.' Daarom kwam het aanbod van Nona en De W.E.R.F. om te komen resideren en nieuw werk uit te brengen als een verrassing.

Hij hoeft niet zo nodig naar Montreux, Moers of Montréal. Deze kleine revival volstaat, al vindt hij dat de Vlaamse jazzfestivals wat meer moeite (hadden) kunnen doen. 'Voor iemand die 'een van de kleurrijkste bladzijden van de Belgische jazz' heeft geschreven, liep ik veel blauwtjes op. Dat was ontmoedigend.'

Spijbelaar

Joris was van jongs af een jazzliefhebber, maar hij had ook een kameraad die naar Dylan, Hendrix en Cream luisterde. Zijn vader, een operazanger, kon kwaad op zijn kamerdeur bonzen als hij zijn freejazzhelden opzette, maar dat liet Joris niet aan zijn hart komen. Toen hij les volgde aan het Antwerpse conservatorium, nam hij vaak bewust de verkeerde tram, op zoek naar Afrikaanse en Caraïbische ritmes in de lokale jazzclubs. 'In de Zapata in de Wijngaardstraat leerde ik mijn geestelijke vader kennen. Hij toverde van achter zijn drumstel met Surinaamse ritmes en ik hoorde Max Roach en Ed Blackwell. Al spijbelend heb ik veel geleerd.'

Pas op zijn 24ste zou Joris zichzelf percussie aanleren. Ondertussen was hij om den brode pianist in de kleinkunst en de pop. Het leverde hem vanaf midden jaren 1970 (studio)credits op een resem belpopklassiekers op: van Raymonds 'Nooit Meer Drinken' over platen van T.C. Matic en Nacht Und Nebel tot commerciëler werk. Zelfs de belletjes op 'Door de wind' van Ingeborg kwamen van hem. 'Tijdens het songfestival, waarop artiesten toen nog begeleid werden door een symfonieorkest, dacht ik: 'Tiens, hebben ze nu een sample van mijn belletjes genomen?' Zo goed had de percussionist van het orkest mij nagespeeld.'

Joris speelde toen amper jazz. Hij zat in Afrikaanse duo's en trio's, en was te zien op kleinschalige anti-apartheidsconcerten. Die wereldse, kleurrijke blik is in zijn latere jazzwerk een prominente plek blijven innemen. 'Gelukkig heb ik altijd op mijn vertelkracht kunnen rekenen, ook toen ik mijn instrument nog niet helemaal meester was. Soms zie ik percussionisten pling plang ploeng doen op hun belletjes en wood blocks. Ze zijn op zoek naar sfeer. Dat je als percussionist sfeer moet maken, is een grote misvatting. Ik maak geen sfeer, ik vertel.'

Al die vliegensvlugge roffels, in zwang bij de jonge generatie, maken niet noodzakelijk deel uit van zijn verhaal. 'Ik hoor veel techniek en na-aperij. De dubbele en triple strokes die een drummer als Antoine Pierre zo goed kan, had ik beter willen kunnen. Maar dat gemis vang ik op met andere dingen. Het is zoals Miles Davis zei: 'Als je iets niet kunt, maak je er iets moois van.'

Koppig

'Met wat meer zelfdiscipline was ik misschien verder geraakt', zegt Joris zelfkritisch. 'Ik was een echte Charlie Parker. Uitgaan tot vijf, zes uur, terwijl ik 's ochtends in een opnamestudio moest zijn. We waren vrije vogels en boemelaars, gingen na elk concert op café. Ik onderschreef het motto van Elvin Jones, de drummer van John Coltrane: *I don't study at home, I study on stage*. Percussie leerde ik mezelf aan. Op die manier ben ik in Vlaanderen alsnog de man geworden die zijn volk leerde kloppen. Maar ik had wat meer kunnen investeren in mijn klarinet-, sax- en pianospel, dat ik lang stiefmoederlijk heb behandeld.'

Dat je als percussionist sfeer moet maken, is een grote misvatting. Ik maak geen sfeer, ik vertel.

CHRIS JORIS
JAZZMUZIKANT

Ook op 'Piano Reflections', dat de nieuwe plaat voorafging, komt zijn handelsmerk naar boven. 'Ik begin met lelijk klinkende abstracte clusters die ik aanvul met iets harmonisch. Het label koos het als single omdat het mijn koppigheid in de verf zet én toegankelijk is. Mijn freejazzvrienden zwoeren de melodie af, maar ik zei altijd: 'Vrijheid wil ook zeggen de vrijheid hebben om eens een melodietje te spelen.' Bij mij zijn altijd de twee aanwezig: hang naar romantiek, melancholie en harmonie, maar ook naar vrijheid en dissonantie.' Dat zoete anarchisme doet ook zijn nieuwe plaat ademen.

'Until the Darkness Fades' verschijnt via W.E.R.F. Records. De JazzLab-tournee met Chris Joris begint vrijdag in RElaX in Mol. Tickets en info op www.nona.be/nl/jazzlab

LEES VERDER

DIT WORDT NIEUWS VOORKENNIS

[Kenji Kylie nog?](#)

De popprinses Kylie Minogue stelt vrijdag een nieuw album voor. Haar carrière is na 35 jaar opnieuw springlevend nu haar single TikTok verovert.

MUZIEK IN MEMORIAM

[Lou Deprijck, de kameleon van de belpop](#)

De Belgische muzikant Lou Deprijck is op 77-jarige leeftijd overleden. Hij schreef veel hits op zijn naam, waaronder 'Ça plane pour moi' van Plastic Bertrand.

GESPONSORDE INHOUD

['Voor een deel zijn smartphones even kwetsbaar als computers'](#)

Wereldwijd zijn er zo'n 7 miljard smartphones. Handige toestellen, maar ook potentiële zwakke plekken waardoor hackers bedrijven kunnen aanvallen. Of valt dat wel mee?

MUZIEK

[Jean-Marie Aerts viert zijn loopbaan: 'De blues is een healer'](#)

Jean-Marie Aerts begon zijn carrière in een Shakespeare-productie in de KVS, maar hij werd de peetvader van de Belpop. Als gitarist, bij TC Matic, en als producer, bij iedereen. Het Depot eert hem vrijdag met een groot concert.

DIT WORDT NIEUWS VOORKENNIS

[The Rolling Stones stunten met eerste album sinds 2005](#)

The Rolling Stones brengen op 20 oktober hun 26ste studioalbum 'Hackney Diamonds' uit in een nieuwe afspraak met de muziekgeschiedenis.

CULTUURTIPS

[Cultuur: onze 58 tips voor uw najaar](#)

Het najaar van 2023 biedt opnieuw veel moois om naar uit te kijken. Van Mark Rothko tot de film Napoleon: dit zijn de favorieten voor het najaar van onze cultuurredactie.

MUZIEK

[Vijf albumtips voor het najaar](#)

Het najaar van 2023 biedt opnieuw veel moois om naar uit te kijken. De cultuurredactie van De Tijd brengt een lijstje met niet te missen expo's, films, series, albums en boeken.

6 van 100

MEER LADEN